

Robben bulletin

zomer 2005 - uitgave Stichting Zeehondencreche Pieterburen - www.zeehondencreche.nl

Bouwen aan kwaliteit voor de toekomst

Wat een winter hebben we weer achter de rug! Geloof het of niet, maar het is nu al het derde achtereenvolgende jaar dat precies in de geboorteperiode van de grijze zeehond hevige stormen uit het noordwesten alle pasgeboren pups op de ondergelopen zandbanken in problemen bracht.

Voor de Zeehondencreche betekende dat: opnieuw improviseren met de beschikbare ruimte en menskracht. Het is weliswaar weer gelukt, maar als wij onze kwaliteit van opvang willen vasthouden dan kan dit niet nog een keer. We moeten er nu ernstig rekening mee houden dat die winterstormen blijkbaar een normaal verschijnsel in december zijn geworden en dat we niet maar steeds door kunnen gaan met improviseren. Want ook improvisatie kost veel geld. We gebruiken nu heel veel water. We hebben dan ook een plan opgezet voor een nieuwe waterzuivering, voor extra bassins en voor meer quarantaineruimtes. Het zal

op termijn geld besparen: we zullen een derde minder water gaan gebruiken en - het belangrijkste - we kunnen de kwaliteit voor de zeehondenzorg weer voor jaren waarborgen.

Want ik ben bang dat het een droom blijft om te gaan denken dat er in de toekomst minder zeehonden ziek of gewond zullen zijn. Ook al had ik die droom na bijna vijfentwintig jaar zeehondenzorg in de creche graag uit zien komen.

De laatste onderzoeken naar de kwaliteit van het water zijn verontrustend. Het maakt ons extra bezorgd, omdat onze onderzoeken naar de invloed van de vervuiling op het immuunsysteem van zeehonden hebben uitgewezen dat ze minder weerstand hebben om te vechten tegen ziekten. Nu het blijkt dat er tal van nieuwe gifstoffen worden aangetroffen in het water waarin de zeehonden leven, is dat probleem weer heel actueel geworden.

Wij zien een grote toename van ernstig zieke, eenjarige zeehonden. Niet alleen in Nederland, maar ook bij collega-opvangcentra in het buitenland (o.a. in Engeland en Duitsland) zie je hetzelfde beeld. Dat is verontrustend. We hopen u in de wintereditie van het Robbenbulletin meer informatie te geven over het grote toxicologisch onderzoek dat op dit moment plaats vindt in Japan, op monsters van meer dan tweeduizend dode zeehonden die wij verzameld hebben in het virusjaar van 2002.

Maar ons onderzoek heeft ook iets positiefs opgeleverd: we weten dat als er toch ooit een schone zee zou zijn, de weerstand van de zeehond weer normaal kan gaan werken.

Het is natuurlijk fantastisch dat wij dank zij u dit werk allemaal kunnen doen, zonder dat de zeehonden allerlei kunstjes moeten gaan uithalen of moeten gaan bedelen langs de deur voor hulp.

Kennie 't Hart

Een goed gesprek met de Kustvereniging

In het vorige Robbenbulletin stond een opiniestuk over de mening van sommige biologen en natuurbeschermers dat zeehonden niet meer zouden moeten worden opgevangen. Wij gaven daarbij aan dat jaarlijks honderden zieke en gewonde dieren onnodig zouden sterven als zij niet meer werden geholpen. Daarbij werd ook de naam van Kustvereniging EUCC genoemd. Kort daarvoor was namelijk via een persbericht van de EUCC de stelling verspreid dat het terugzetten van zeehonden vanuit Pieterburen gestopt moest worden. Na overleg met de Kustvereniging bleek dat het meningsverschil vooral berust op misverstanden en onduidelijke communicatie en dat de standpunten niet zover uiteen liggen. De Kustvereniging EUCC, een Europese natuurorganisatie,

is van mening dat goede opvang van hulpbehoevende zeehonden moet blijven plaatsvinden, zeker ook in Pieterburen. De Zeehondencreche vindt daarom dat de naam EUCC niet thuishoort in het genoemde opiniestuk. Beide organisaties dragen de zeehond een warm hart toe. Zowel de Kustvereniging als de Zeehondencreche maken zich ernstige zorgen over het leefmilieu van de zeehond. Dit dier staat in Nederland bloot aan vele gevaren, zoals visserij, vervuiling en verstoring. Beide organisaties spannen zich in om deze problemen aan te pakken en vinden het belangrijk dat moederloze, zieke en gewonde zeehonden geholpen worden. De Zeehondencreche en de Kustvereniging hebben hiermee de basis gelegd voor een goede samenwerking in de toekomst.

Opvang

Veel pups van grijze zeehonden in problemen

De stormen van de afgelopen winterperiode hebben het water vaak zo hoog opgestuwd, dat de zandbank de Richel onderliep. Daardoor kwamen tientallen pasgeboren grijze zeehondenpups in het water terecht. Veel moeders probeerden bij hun jong te blijven, zelfs als dat op een voor zeehonden gevaarlijke plaats terecht kwam. Zo lagen op Vlieland en Terschelling moeders met jongen op heel ongebruikelijke plaatsen: op het strand naast de veerboot, midden op een druk fietspad en op een veelbelopen pad door de duinen. De moeders probeerden

hun pups te beschermen; het liefst zouden ze hun jongen meenemen naar een rustiger plaats, maar de jonge dieren weigerden hun moeder het water in te volgen. De eerste drie weken van hun leven zwermen grijze zeehondenpups niet, omdat ze worden gehinderd door de dikke witte babyvacht. Gedurende die drie weken zijn de jongen afhankelijk van de moeder en worden zo vaak als het kan gezoagd. Ook op Vlieland en

Terschelling probeerden de moeders hun jongen te laten drinken, maar de onrustige omgeving maakte dat moeilijk. Sommige moeders bleven vlakbij hun pup; andere vluchtten telkens weg als nieuwsgierige toeschouwers te dichtbij kwamen. Toch was de moederbinding zo groot, dat zij steeds opnieuw terugkeerden naar hun jong om het te zogen. De medewerkers van EHBZ-Pieterburen - de Eerste Hulp bij Zeehonden vrijwilligers - hebben geprobeerd om ervoor te zorgen dat de toeristen de dieren met rust lieten. Ondanks alle goede zorgen ter plaatse kwamen tientallen witte huilers in de Zeehondencreche terecht. Gelukkig zijn die inmiddels bijna allemaal weer uitgezet. Maar helaas hebben we ook een aantal dode pups geborgen.

Zeldzame zadelrob in Pieterburen

Het komt niet vaak voor dat een volwassen zadelrob in Nederlandse kustwateren wordt aangetroffen. De laatste keer was in 1987. Ditmaal trof het Zeeuwse EHBZ-Pieterburen team een volwassen zadelrob aan op het strand van Oostvoorne. Een mannetje van 110 kilo met een prachtig donkerbruin zadel. Na overleg met de Zeehondencreche werd besloten om het dier naar Pieterburen te brengen. Zadelrobben zijn diepzeevissers; ze hebben grote moeite om in ondiep water hun eten te vangen. Daarom moest deze zo snel mogelijk weer uitgezet worden in diep water. In Pieterburen begon men onmiddellijk met een verzorgingsprogramma.

Tegelijkertijd werd alles geregeld voor een spoedige terugkeer van de zadelrob naar de Noordelijke IJsee. Het dier is niet ziek, alleen uitgeput en moet zo gauw mogelijk op weg naar huis. Dankzij de medewerking van de Koninklijke Luchtmacht, die organiseerde dat de zeehond mee kon met een oefenvlucht van een SAR (Search And Rescue) helikopter, werd de zadelrob in een reiskist naar het meest noordelijke productieplatform F3 van de NAM gebracht. Lenie 't Hart reisde mee naar het platform. Daar werd de kist tot vlak boven het wateroppervlak getakeld, waarna met een touw de klep werd geopend, zodat de zadelrob eruit kon zwemmen. Van eerdere vrijlatingen van Noordelijke dwaalgasten weten we dat ze vanaf dit punt zonder meer de weg naar hun thuisgebied weten te vinden.

Olieslactoffer

Begin mei zagen toeristen op het strand van Ameland een pikzwarte zeehond liggen. Omdat het dier zich vreemd gedroeg, belden ze de creche, die EHBZ-er Dirk Visser inschakelde. De zeehond zat helemaal onder zware stookolie. Het dier was uitgeput, zodat het mogelijk was hem te vangen om hem naar Pieterburen te brengen. Een merkje in zijn achterflap gaf aan dat hij door biologen voor onderzoek was gemerkt op het eiland Isle of May in Schotland. Er was een aantal wasbeurten nodig voordat alle stookolie was verwijderd. Het gevaar van olie op de vacht van een zeehond is dat het via de huid in de bloedsomloop terecht kan komen; als een zeehond olie binnenkrijgt kan dat long- en hersenproblemen veroorzaken. Gelukkig werd Lodi, zoals de

zeehond genoemd is, weer helemaal schoon. Zijn toestand was zeer slecht, maar hij herstelt langzaam.

Verstrikt in stukken visnet

Een jaar lang volgde de waterpolitie Harlingen een zeehond, die rondzwom met een bundel vastgesnoerde visnetten om haar nek. Het dier was niet te vangen. In december kreeg de zeehond een jong. Wellicht heeft het zogen het dier verzwakt: ze had duidelijk moeilijkheden en haar jong kreeg te weinig voeding. De politie riep de hulp in van Terschellinger Hessel Wiegman, lid van het EHBZ-Pieterburen team. Die wist de gewonde zeehond en haar jong te vangen. Beiden werden naar Pieterburen gebracht, waar een team de netten verwijderde. Het arme dier bleek ruim 25 kilo netten om haar nek te hebben, die diepe wonden hadden veroorzaakt. De snijdende pijn als ze haar kop bewoog had Dira zo schrikachtig gemaakt, dat ze haar jong niet kon zogen. Daarom werd Elsina - zo heet het jong - door crechemedewerkers verzorgd. Moeder herstelde voorspoedig en het jong groeide als kool.

Twee nieuwe gezichten in de crèche

**Beleidsmedewerkster
Anja Hazekamp**

Biologe Anja Hazekamp (37) zet zich sinds februari van dit jaar als beleidsmedewerkster van de crèche in voor de zeehonden. Ze studeerde biologie aan de Rijks Universiteit Groningen. Daarnaast deed ze de propedeuse leraren-opleiding (2e graads) aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden voor Biologie en Scheikunde. Vanaf 2000 was ze beleidsmedewerker bij de Dierenbescherming, waar haar hoofdtaak lag bij "in het wild levende dieren". In die functie heeft ze diverse publicaties geschreven. Zo heeft ze o.a. meegewerkt aan de totstandkoming van de definitieve Leidraad voor opvang van gewone en grijze zeehonden, die met name op het gebied van dierenbescherming een - door de overheid geaccepteerde - verbetering is van de oorspronkelijke, door het ministerie van LNV opgestelde voorschriften. Anja is bestuurslid van het Faunafonds en vanuit de crèche gedelegeerd bestuurslid van het VOND (Vereniging van Opvangcentra van Niet-gedomesticeerde Dieren).

**Adjunct directeur
Det de Beus**

Voormalig tophockeyster Det de Beus (47) is in mei begonnen met haar werkzaamheden als adjunct directeur. Zij zal zich in Pieterburen vooral gaan bezighouden met marketing, fondswerving en de organisatie van de crèche, en daar heeft ze zin in. "Hier zit een goed team en ik ben een teamspeler" zegt de voormalig olympisch hockeykampioen. Det de Beus heeft gekozen voor een functie bij de Zeehonden-crèche omdat de zorg voor zeehonden haar erg aanspreekt. Ze is aangenaam verrast door de professionaliteit en betrokkenheid waarmee de vrijwilligers en personeelsleden van de Zeehonden-crèche hun werk doen. Det is afgestudeerd in geschiedenis en filosofie. Ze werkte eerder als docent geschiedenis in Eindhoven en hoofd voorlichting en communicatie van het Rijksmuseum te Amsterdam. Haar laatste baan was een staffunctie bij het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. De medewerkers van de crèche zijn blij met hun nieuwe collega.

Zeehondenmoord in Canada het vervolg

De actie die de Zeehonden-crèche vorig jaar in gang zette, heeft niet minder dan 100.000 handtekeningen opgeleverd. Die zijn, symbolisch verpakt in visnetten, overhandigd aan twee dierenbeschermers van de Animal Alliance of Canada, die daarvoor naar Nederland waren gekomen. Zij hebben de petitie meegenomen naar Canada, waar ze zijn gebruikt in Canadese acties tegen de wrede zeehondenjacht. Gelukkig klinken in Nederland en internationaal - ook in Canada - steeds meer protesten tegen de gruwelijke zeehondenslachting. Veel politici streven naar een boycot van zeehondproducten, en zelfs van de hele Canadese

visindustrie. Tegen die miljardenschade weegt de opbrengst van de zeehondenjacht - amper 16 miljoen - niet op. Natuurlijk ondersteunt de Zeehonden-crèche al deze acties van harte. Nog steeds stromen protesthandtekeningen binnen in Pieterburen. De crèche verzamelt ook alle nieuwe handtekeningen, om daar t.z.t. opnieuw actie tegen de Canadese overheid mee te gaan voeren.

De jaarlijkse EHBZ-Pieterburen contactdag had dit jaar een extra feestelijk tintje. Het unieke landelijke netwerk heeft 25 jaar geleden haar naam EHBZ (Eerste Hulp Bij Zeehonden) gekregen. Wat ooit begon als een naamgrapje van Lenie 't Hart om de vrijwilligers in het veld onder één noemer te kunnen plaatsen, groeide in die periode uit tot een hecht en soepel functionerend netwerk van enkele

tientallen EHBZ-posten, met nog veel meer vrijwillige medewerkers langs de Nederlandse kust, waar door velen - ook de overheid, natuurmuseum en andere opvang-

centra voor wilde dieren - regelmatig een beroep op wordt gedaan. Voor de Zeehonden-crèche vormen de EHBZ-ers een vriendenkring, zonder welke de crèche niet zou kunnen functioneren. De vrijwilligers van het EHBZ-Pieterburen netwerk zijn de ogen en oren van de crèche; de voelsprietten in de natuur. Vandaar dat ze op de jaarlijkse ontmoetingsdag allemaal in het zonnetje werden gezet.

Opvang van 1 december 2004 tot 15 mei 2005

Binnengekomen:.....	185 zeehonden
	48 gewone
	106 grijze
	1 zadelrob
Doodgegaan:.....	6 zeehonden
	6 gewone
	0 grijze
Uitgezet:.....	182 zeehonden
	47 gewone
	104 grijze
	1 zadelrob
Dood gevonden:.....	46 zeehonden
	18 gewone
	18 grijze
	10 onbekend

Kinderhoekje

Bij de dierendokter

De patiënten en hun baasjes in deze wachtkamer zitten er allemaal maar wat bleekjes bij. Geef jij ze een vrolijk kleurtje?

Als je je kleurplaat voor 1 november opstuurt naar de Zeehondencrèche, Hoofdstraat 94a, 9968 AG Pieterburen, maak je kans op een leuke prijs! In het Robbenbulletin van de winter wordt bekend gemaakt wie er heeft gewonnen. Veel succes!

De winnaars van de kleurwedstrijd uit het winter Robbenbulletin van 2004 zijn geworden: Rianne Snoeken uit Uffelte, Stefan de Lange uit Castricum, Peter Jaarsveld uit Rotterdam.

Hun kleurplaten hebben we een mooi plekje gegeven in het bezoekerscentrum van de Zeehondencrèche zodat iedereen ze kan komen bekijken! En de zeehondenknuffel krijgen ze natuurlijk snel thuis gestuurd.

Een zeehondenambulance voor de crèche

In het kader van haar 25-jarig jubileum had de Wilhelmina Davyt-Keuchenius Stichting besloten om niet minder dan een dertigtal dierenambulances te schenken aan even zoveel organisaties. Begin mei werd de eerste reeks van 17 dierenambulances aan de nieuwe eigenaren overhandigd.

De Zeehondencrèche behoorde ook tot de gelukkigen. Het was een imposant gezicht: die lange rij dierenambulances voor het gebouw van Autobedrijf Ford Gerritsen in Apeldoorn. Uit handen van TV-dierenarts Henk Lommerts ontvingen de van heinde en ver toegestroomde ambulancemedewerkers de sleutels van hun wagen. Lenie 't Hart en Richard Dijkema waren ook naar Apeldoorn gekomen om de zeehondenambulance in ontvangst te nemen. Lenie: "Hier zijn we heel blij mee. Dit zal de kwaliteit van het transport van zeehonden enorm verbeteren." De

wagen heeft in overleg met de technische dienst van de crèche een speciale inrichting gekregen, met een water- en zuurbestendige vloer, een roestvrij stalen kooi en tal van extra's. De inrichting is uitgevoerd door Vasa Europe B.V. uit Veghel. Jaarlijks wordt door de crèche meer dan 60.000 kilometer gereden om zeehonden op te halen. Dankzij de fantastische gift van de Wilhelmina Davyt-Keuchenius Stichting kan dat voortaan onder optimale condities plaatsvinden. Een ernstig zieke zeehond van Ameland had de primeur van de eerste rit.

QUEEN

concert begon met "It's a Beautiful Day!"

Ruim tienduizend Queen fans hebben in april genoten van een fantastisch concert van de twee overgebleven leden van de legendarische band, gitarist Brian May en drummer Roger Taylor, aangevuld met zanger Paul Rodgers. Het publiek brak Ahoy bijna af. Speciaal voor Nederland had QUEEN haar intromuziek aangepast: toen het zaallicht doofde en de bandleden in het donker het podium betraden, klonk "It's a Beautiful Day" uit de speakers. De muziek, waarvan QUEEN de rechten voor gebruik in de TVspot aan de Zeehondencrèche heeft geschonken. Een uniek gebaar, waarmee QUEEN aangeeft dat zij dierenwelzijn hoog in het vaandel heeft. Wij zijn QUEEN heel dankbaar dat zij ons zo fantastisch steunen. Iedere dag is onze spot ergens op de televisie te zien. Gitarist Brian May heeft hem zelfs op zijn website geplaatst. Zijn (Engelse) commentaar: "Er blijkt veel mis te zijn in de wereld... er moet veel gedaan worden om mensen, kinderen en dieren te beschermen..."

COLOFON

ISSN: 1569-464X

Dit bulletin is een uitgave van: Stichting Zeehondencrèche Pieterburen Hoofdstraat 94a 9968 AG Pieterburen Telefoon: 0595 - 52 65 26 Fax: 0595 - 52 83 89 E-mail: info@zeehondencreche.nl Website: www.zeehondencreche.nl

GIFTEN EN DONATIES:
Gironummer 8020

REDACTIE
Stichting Zeehondencrèche Pieterburen:
Karst van der Meulen

BASIS LAY-OUT
Communication Concert, Amsterdam

FOTOGRAFIE
Stichting Zeehondencrèche Pieterburen,
Lenie 't Hart, Karst van der Meulen

DRUK/LITHOGRAFIE
Grafische Industrie 'De Marne'

Niets in deze uitgave mag worden gebruikt zonder schriftelijke toestemming van de Zeehondencrèche Pieterburen.